

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 11.05.2023
Kabul Tarihi : 15.04.2024

<https://doi.org/10.29029/busbed.1295567>

BELİREN YETİŞKİMLER İÇİN YALNIZLIK KAYGISI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE YALNIZLIK KAYGISININ İNCELENMESİ*

Olcan ASLAN¹, Zeynep KARATAŞ²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı beliren yetişkinlere yönelik geçerli ve güvenilir bir yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirerek, beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın katılımcıları 3 farklı çalışma grubundan olmak üzere toplamda 1534 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın 724 kişiden oluşan ilk çalışma grubuyla ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla AFA yapılmış ve ölçeğin toplam varyansı %55,6 oranında açıkladığı ve 3 faktörden oluştuğu görülmüştür. Ölçek güvenilirliği için ise iç tutarlılık (Cronbach alpha), yapısal güvenilirlik (McDonald) ve iki yarı güvenilirlik analizleri (Spearman Brown) kullanılmış ve yalnızlık kaygısı ölçeğinin güvenilir bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın 257 kişiden oluşan ikinci çalışma grubuyla ise DFA yapılmış ve ölçek değerlerinin iyi uyum gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada 553 kişiden oluşan üçüncü çalışma grubuyla ise yalnızlık kaygısı çeşitli değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, eğitim görülen program, anne-baba yaşam durumu, sosyal medya kullanım sıklığı, arkadaş sayısı, en uzun süre yaşanan yerleşim merkezi, romantik ilişki yaşama durumu, kolay arkadaşlık kurma, psikolojik travma deneyimi, aile birlikteliği, fiziksel travma deneyimi ve psikolojik yardım deneyimi) incelenmiştir. Araştırma sonucunda geliştirilen yalnızlık kaygısı ölçeğinin beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı düzeylerini belirlemek adına kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beliren Yetişkinlik, Kaygı, Yalnızlık, Yalnızlık Kaygısı.

* Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Uzman Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, olcanaslan95@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9987-0425>

² Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, zeynepkaratas@mehmetakif.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4532-6827>

Article Type : Research Article
Date Received : 11.05.2023
Date Accepted : 15.04.2024

<https://doi.org/10.29029/busbed.1295567>

DEVELOPMENT OF THE LONELINESS ANXIETY SCALE FOR EMERGING ADULTS AND EXAMINATION OF LONELINESS ANXIETY ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

Olcan ASLAN¹, Zeynep KARATAŞ²

ABSTRACT

The aim of this study was to develop a valid and reliable loneliness anxiety scale for emerging adults and to examine the loneliness anxiety levels of emerging adults according to some variables. The participants of the study consisted of a total of 1534 university students from 3 different study groups. EFA was conducted with the first study group consisting of 724 participants to determine the factor structure of the scale and it was found that the scale explained 55.6% of the total variance and consisted of 3 factors. For the reliability of the scale, internal consistency (Cronbach alpha), structural reliability (McDonald) and two-half reliability analyzes (Spearman Brown) were used and it was determined that the loneliness anxiety scale had a reliable structure. CFA was conducted with the second study group consisting of 257 participants and it was determined that the scale values showed a good fit. With the third study group consisting of 553 people, loneliness anxiety was examined according to various variables (gender, age, program of study, parental living situation, frequency of social media use, number of friends, longest residence center, romantic relationship status, easy friendship, psychological trauma experience, family togetherness, physical trauma experience and psychological help experience). As a result of the research, it was concluded that the loneliness anxiety scale developed as a result of the research is a valid and reliable measurement tool that can be used to determine the loneliness anxiety levels of emerging adults.

Keywords: : Emerging Adulthood, Anxiety, Loneliness, Loneliness Anxiety

* This study was produced under the supervision of the second author from the first author's thesis

¹ Expert Psychological Counselor, Ministry of National Education, olcanaslan95@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9987-0425>

² Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Education, zeynepkaratas@mehmetakif.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4532-6827>

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun varoluşundan bu yana en önemli amaçlarından birisi de yaşamını en iyi şekilde sürdürmektir. Birey, yaşamını sürdürmek ve birçok farklı yaşamsal gereksinimlerini giderebilmek için başkalarına ihtiyaç duyabilmektedir. İnsan, bu yönüyle sosyal bir canlı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak birey sosyal yaşam içerisinde farklı problemler ile karşılaşabilmektedir. Bu problemlerden biri de yalnızlıktır. Perlman ve Peplau (1981), yalnızlığı bireyin sahip olduğu kişilerarası ilişkiler ile sahip olmayı arzu ettiği ilişkiler arasındaki fark olarak nitelendirirken, Weiss (1973) bireyin gereksinimlerinden olan sosyal ilişkinin eksikliğine veya sahip olduğu sosyal ilişkilerdeki samimiyet, duygusallık ve yakınlığın olmama durumuna gösterilen tepki olduğunu vurgulamıştır. Bu tanımlara bakıldığında yalnızlığın, istenmeyen aynı zamanda acı veren bir duygu durumu olduğu söylenebilir (Rook, 1984). Nitekim Lou (2009), yalnızlık yaşayanların olumsuz duygular barındırdığını, kendine güvenmediklerini ve bu durumdan dolayı diğer insanlarla iletişim sağlamakta zorlandığını belirtmiştir.

Yalnızlık çeşitli nedenlerden dolayı ortaya çıkabilmektedir. Michela vd. (1982), yalnızlığın değişebilen, değişmeyen, içsel ve dışsal nedenler olarak dört farklı kategoride ele alarak yalnızlığın on üç nedeni olduğunu belirtmişlerdir. Yalnızlığın algılanan on üç nedeni Şekil 1' de sunulmuştur.

Şekil 1. Yalnızlığın algılanan on üç nedeni (Michela vd., 1982)

Yalnızlığın algılanan on üç nedeni: *Reddedilme Korkusu*: İlişki kurmak istenilen kişi tarafından reddedileceğine dair korku yaşanması durumudur. *Çekici Olmama*: Bireyin fiziksel açıdan çekici olmadığını düşünmesi. *Bilgisizlik*: Kişinin romantik veya arkadaşlık ilişkisi konusunda bilgi sahibi olmadığını düşünmesi. *Şanssızlık*: Bireyin bir ilişkiye başlayamamasının sebebi olarak kendinin yeterince şanslı olmadığını düşünmesidir. *Çaba Göstermeme*: Bireyin diğer kişilerle ilişkiye başlamak adına yeterli düzeyde çaba göstermemesidir. *Kötümserlik*: Bireyin bir ilişkiye başlamak için şansa gerek duyduğunu düşünmesi ancak bu şansa kendisinin sahip olmadığına inanmasıdır. *Utangaçlık*: Bireyin yeni bir ilişkiye başlama sırasında utanması ve ilişkiye başlayamaması durumudur. *Antipatik Kişilik*: Bireyde diğer kişilerin hoş karşılamadığı tavırların olması. *Diğerlerinin Korkuları*: Diğer bireylerin yalnızlık yaşayanlarla ilişki kurma konusunda korkması. *Diğer Gruplar*: Diğerlerinin farklı grupların mensubu olması ve yalnız olan kişilerle ilişki kurmaktan kaçınması. *Kişisel Olmayan Durumlar*: Bir kişinin diğerleriyle kişisel olmayan bir şekilde ilişki kurmaya çalışması. *Diğerlerinin İsteksizliği*: Diğerlerinin ilişki kurma konusunda herhangi bir çaba göstermemesi. *Fırsat Yoksunluğu*: Bireyin diğerleriyle romantik veya arkadaşlık ilişkisi kurmaya fırsatı olmamasıdır (Michela, vd., 1982).

Jones vd. (1985) ise yalnızlığın en önemli nedeni olarak kişilerin karakter özellikleri olduğunu vurgulamış ve karakter özelliklerini dört farklı şekilde ele almıştır. Bunlar: *Yeterli seviyede olmayan sosyal ilişkiler*: Çekingenlik ve utangaçlık gibi durumların sosyal ilişkilerde arzu edilen seviyeye ulaşılmasını engellemesi. *Duygusal kutuplaşma ve uyarılma*: Depresyon ve anksiyete gibi durumların kişide yarattığı olumsuz etkilerden dolayı istenilen ilişkilerin kurulamaması. *Olumsuz olan tutumlar*: Kişinin sahip olduğu olumsuz tutumlardan kaynaklı olarak (ör: pesimist bakış açısı) sosyal ilişkilerin kurulamaması, kurulan sosyal ilişkilerin bozulması veya ilişkilerin arzu edilen seviyeye ulaşamaması. *Düşük seviyedeki benlik algısı*: Kişinin kendine ilişkin duygularının ve tutumlarının düşük seviyede kalması ve bunun sonucunda ilişki kurmada yetersiz hissetmesidir.

Alan yazın incelendiğinde yalnızlığın birçok farklı boyutu olduğu söylenebilir (Reichman, 1959). Nitekim Weiss (1973) etkileşim kuramında yalnızlığın iki boyutlu olduğunu ve bunların sosyal ile duygusal yalnızlık olduğunu vurgulamaktadır. Sosyal yalnızlığın yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkabileceğini ve hayatın sonraki aşamalarına da

etki edebileceğini belirtir ve bu durumun nedeni olarak çocuğun anne ile kurduğu güvensiz bağlanma olabileceğini vurgular. Ayrıca sosyal yalnızlığın, kişinin arzu ettiği sosyal ilişkileri kapsadığını ve genellikle bireyin yaşadığı toplumu kanıksamaması veya içinde bulunduğu sosyal ortamdan ayrılması sonucunda ortaya çıkabileceğini söyler. Sosyal yalnızlığın sonucunda depresyon, bağımlılık, amaçsızlık ve anlamsızlık ortaya çıkabilir. Duygusal yalnızlık ise dostluk, aile, romantik ilişki gibi ilişkilerin olmaması, bağlanma eksikliği ya da ilişkilerin bitmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Duygusal yalnızlığın ortaya çıkmasında, çocukluk dönemi travmalarının ve korkularının etkisi olabilmekte beraber kişide ilerleyen süreçte kimsesizlik, terk edilmişlik, boşlukta hissetme ve ümitsizlik şeklinde de meydana gelebilir (Weiss, 1973).

Alan yazın incelendiğinde yalnızlığın birçok durumla ilişkili olduğu görülmektedir. Bunlardan bazıları: Şiddete eğilim ile sosyal destek (Avcı & Yıldırım, 2014); psikolojik iyi oluş ve depresyon (Doman & Le Roux, 2012); siber zorbalık (Brewer & Kerslake, 2015); kültürel farklılık (Baretto vd., 2021); akıllı telefon bağımlılığı (Çakır & Oğuz, 2017); utangaçlık, öz saygı ile sosyal kaygı (Erözkan, 2009); psikolojik dayanıklılık (Kılıç, 2014); mutluluk (Demir & Kutlu, 2016); mükemmeliyetçilik (Karababa, 2019); sosyal beceri ve sosyal izolasyon (Lodder vd., 2016); riskli davranışlardır (Segrin vd., 2018).

Yalnızlığı, sosyal bir ortamda somut olarak bir başına kalmaktan ayıran en önemli faktör ise yalnızlığın istenmeyen bir durum olmasıdır (Van Winkel vd., 2017). Bu durum da yalnızlığı, kaygı gibi ruh sağlığı sorunları için önemli bir risk faktörü haline getirmektedir (Lee & Ko, 2018). Nitekim alan yazın incelendiğinde yalnızlık ile kaygının birbirleriyle pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (Ebesutani vd., 2015; İsaoglu & Tuzcuoğlu, 2021; Malekisanimaleki & Altay, 2017; Moeller & Seehus, 2019; Özdemir & Tatar, 2019; Sündermann vd., 2013; Van der velden vd., 2021). Kaygı yalnızlıktan önce veya yalnızlık durumunun kronikleşmesi sonucunda hissedilebilir. Bu da yalnızlık kaygısının göstergesi olabilir. Bu durumlardan hareketle yalnızlık kaygısı “Yalnızlık öncesinde veya yalnızlığın kronikleşmesi sonucunda, tedirginlik, huzursuzluk, sıkıntı gibi duyguların normale göre daha şiddetli hissedilmesi” olarak tanımlanabilir. Bununla beraber, Moustakas (1961) yalnızlık kaygısının, bireyin sürekli motive bir şekilde başkalarıyla etkileşim kurma çabasında bulunmasını sağlayan bir savunma mekanizması olduğunu belirtmiştir.

Yalnızlık kaygısı, yalnızlıktan hemen önce oluşabilir (Leon vd., 2020). Bu şekilde kaygının da etkisiyle bireyde uyarıcı bir etki yaratabilir (Catherhall, 2003). Birey bu uyarıyla birlikte yalnız kalmamak adına çeşitli çabalarda bulunabilir; fakat yalnızlıktan kaçmak adına gösterilen bu çabalar gerekli samimiyetten uzak olmasından dolayı işlevsiz olabilir (Reichmann, 1959). Böylelikle yalnızlık kaygısı ortadan kalkmayacağı gibi şiddeti de artabilir. Artan yalnızlık kaygısı ise kişinin ruh sağlığı için önemli bir risk faktörü haline gelebilir. Yalnızlık kaygısı yaşayanlar çoğunlukla çevresindekilerin kendilerini sevmediklerine, diğerlerinin kendileri hakkında olumsuz düşünceler barındırdıklarına ve değersiz olduklarına dair birtakım inançlara sahip olabilirler (Yougov, 2016). Bu durumdan dolayı yalnız kalmaktan çekinen kişiler kendi istedikleri davranışları değil de etrafındaki insanların istedikleri davranışları sergilemeye meyillidirler (Leon vd., 2020). Nitekim bu da yalnızlık kaygısı yaşayan bireylerin benlik saygısı ve öz güvenlerini etkileyebilir (Creemers, 2012). Bununla beraber, yalnızlık insan yaşamının her döneminde karşımıza çıkabilmektedir (Reichmann, 1959). Ancak özellikle ergenliğin son yılları ve yetişkinliğin ilk yıllarındaki en önemli sorunlardan biri yakın ve doyum sağlayıcı ilişkiler kurmamak ve buna bağlı olarak yalnız kalmaktır (Erikson, 1968). Ergenliğin son yılları ve yetişkinliğin ilk yılları ise beliren yetişkinlik dönemi olarak nitelendirilmektedir (Arnett, 2000). Bu durumdan hareketle beliren yetişkinlik döneminde yalnızlığın önemli bir sorun olduğu söylenebilir. Nitekim üniversiteye başlayan beliren yetişkinlik dönemindeki birçok kişi, evlerinden ayrılarak yeni ortamlara adım atmaktadırlar. Bu ortamlara uyum sağlamak oldukça zor bir süreç olabilir (Arnett, 2006). Uyum sorunları ise kişilerin arzuladığı ilişkileri kuramayıp yalnızlık ile karşı karşıya kalmasına sebebiyet verebilir. Bu durumdan ötürü, beliren yetişkinlik döneminde yer alan bireyler yoğun şekilde yalnızlık kaygısı yaşayabilirler. Alan yazın incelendiğinde ise beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısını ölçecek herhangi bir ölçeğin bulunmaması sebebiyle, bu araştırmada beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygılarını ölçecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirilmesi hedeflenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısını ölçecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmek ve geliştirilen ölçme aracını kullanarak beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı puanlarını çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Bu amaçtan dolayı, bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Beliren yetişkinlere yönelik geliştirilen yalnızlık kaygısı ölçeği geçerli ve güvenilir midir?
- 2- Beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı puanları çeşitli değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, eğitim görülen program, anne-baba yaşam durumu, sosyal medya kullanım sıklığı, arkadaş sayısı, en uzun süre yaşanan yerleşim merkezi, romantik ilişki yaşama durumu, kolay arkadaşlık kurma, psikolojik travma deneyimi, aile birlikteliği, fiziksel travma deneyimi ve psikolojik yardım deneyimi) anlamlı şekilde farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Önemi

İlgili alan yazın incelendiğinde yalnızlık ile ilgili birçok ölçek olduğu görülmüştür. Bu ölçekler arasında en sık kullanılanlardan biri Russel vd. (1980) tarafından geliştirilen Demir (1989) tarafından Türkçeye uyarlanan UCLA Yalnızlık Ölçeği'dir. Ölçek 20 madde ve 4'lü likert yapıdan oluşmaktadır. Bir başka yalnızlık ölçeği ise DiTomasso vd. (2004) tarafından geliştirilen Çeçen (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Duygusal Sosyal Yalnızlık Ölçeği'dir. Ölçek 15 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçekler incelendiğinde alt boyutlarında yalnızlık ile ilişkili kaygı maddeleri bulunmaktadır. Ancak bu çalışma kapsamında alan yazın incelendiğinde yalnızlık kaygısı ile ilgili bir ölçeğe rastlanılmamıştır. Bu nedenle beliren yetişkinlere yönelik yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirilip çeşitli değişkenler aracılığıyla incelenerek alan yazındaki boşluğun doldurulması hedeflenmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada genel tarama modellerinden, betimsel araştırma modeli tercih edilmiştir. Betimsel araştırma modeli, bireylerin inançlarını, farkındalıklarını, tutumlarını ve düşüncelerini saptamak için kullanılan ve bir durumu olduğu şekliyle betimleyen araştırma modelidir (Karasar, 2010)

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu çalışmada kapsamında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinden ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinden kolay örnekleme ile seçilen üç farklı çalışma grubundan veriler elde edilmiştir. İlk grubun verileri ölçek geliştirme sürecinde açıklayıcı faktör analizinde kullanılmıştır. Bu grup beliren yetişkinlik döneminde yer alan 724 kişiden oluşmaktadır. İkinci grubun verileri ise ölçek geliştirme sürecinde ölçeğin geçerliliği için yapılan doğrulayıcı faktör analizinde kullanılmıştır. Bu grup beliren yetişkinlik döneminde yer alan 257 kişiden oluşmaktadır. Üçüncü grubun verileri ise yalnızlık kaygısını çeşitli değişkenlere göre incelemek adına yapılan t testi ve anova analizlerinde kullanılmıştır. Bu grup beliren yetişkinlik döneminde yer alan 553 kişiden oluşmaktadır. Toplamda 1534 kişiden oluşan çalışma grubunun demografik özellikleri Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1.
Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellikler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	887	57,76
	Kadın	647	42,24
Yaş	18	118	7,75
	19	165	10,78
	20	368	23,93
	21	427	27,80
	22-25	456	29,74
Bölüm	İşletme	187	12,17
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	165	10,79
	Kamu Yönetimi	135	8,81
	Sosyoloji	103	6,73
	Hemşirelik	70	4,55
	Tarih	126	8,22
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	138	9
	Okul Öncesi Öğretmenliği	173	11,18
	Sınıf Öğretmenliği	179	11,68
	İktisat	87	5,66
	Türkçe Öğretmenliği	73	4,77
	Maliye	98	6,44

2.3. Veri Toplama Araçları ve Süreci

Araştırmada kişisel bilgi formu ve araştırma kapsamında geliştirilen yalnızlık kaygısı ölçeği kullanılmıştır. Öncelikle, alan yazın taranarak problem tespit edilmiş ve etkileşim kuramını merkeze alan yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde uygulamaların yapılabilmesi için Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinden ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinden gerekli izinler alınmıştır. Geliştirilen yalnızlık kaygısı ölçeği ve kişisel bilgi formu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır. Veri toplama süreci boyunca araştırmacılar, üniversitelere bizzat giderek katılımcılara gerekli

açıklamaları yapmış ve katılımın gönüllülük esaslı olduğuna ve paylaşımların kesinlikle gizli kalacağına dair bilgilendirmede bulunmuşlardır. Katılımcıların soruları cevaplamaları ortalama 10 dakika sürmüştür. Doldurulan ölçekler incelenerek, katılımcılar tarafından tam doldurulmayan veya yanlış doldurulan 54 ölçek araştırma kapsamına alınmamıştır.

2.3.1. Taslak Ölçeği Hazırlanması

Öncelikle, alan yazın taranarak problem tespit edilmiş ve etkileşim kuramını merkeze alan yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirilmesi amaçlanmıştır. Alan yazın taraması yapılmış ve madde havuzu oluşturulmaya başlanmıştır. Sonrasında, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış form aracılığıyla beliren yetişkinlik döneminde bulunan 250 öğrenciye şu sorular sorulmuştur: “Sizce yalnızlık nedir?” “Hangi durumlarda yalnız olduğunuzu düşünürsünüz?” “Yalnız olduğunuz zamanlarda neler düşünürsünüz?” “Ailenizle ilgili hangi durumlarda yalnızlık kaygısı yaşarsınız?” “Romantik ilişkinizde hangi durumlarda yalnızlık kaygısı yaşarsınız?” “Sosyal ilişkilerinizde hangi durumlarda yalnızlık kaygısı yaşarsınız?” verilen cevaplar neticesinde madde havuzu genişletilmiştir. Genişletilen madde havuzu için rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında doçent ve profesör unvanına sahip üç uzmandan ve ölçeğin dil yapısı için Türk Dili ve Edebiyatı alanında uzman bir kişiden görüşleri alınmıştır. Geri bildirimler sonucunda toplamda 71 maddelik bir form elde edilmiştir. Bu form "1=Hiç uygun değil, 5=Tamamen uygun" şeklinde beşli Likert tipinde bir ölçme aracı olmuştur.

2.3.2. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu katılımcıların cinsiyet, yaş, bölüm, romantik ilişki yaşayıp yaşamadıkları, sosyal medya kullanım sıklıkları, aile bütünlükleri, yaşamlarının çoğunun geçtiği yerleşim yerleri, annelerinin ve babalarının yaşam durumları, algılanan arkadaş sayıları, kolay arkadaşlık kurma durumları, psikolojik yardım alma, fiziksel travma (fiziksel darbelere bağlı olarak yaralanma vb. durumlar) ve psikolojik travma yaşama durumlarına yönelik sorular barındırmaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 21 ve AMOS paket programları kullanılmıştır. Veri seti üzerinde tek değişkenli ve çok değişkenli normallik analizleri gerçekleştirilmiştir. Z testi aracılığıyla yapılan tek değişkenli normallik analizinde çalışma grubunun 100 kişiden fazla olması sebebiyle Z puanı referans aralığı -4 ve +4 olarak kabul edilmiş ve bu aralığın dışında kalan herhangi bir veri olmadığı görülmüştür (Mertler & Vannatta, 2016). Bununla birlikte veri setinin basıklık-çarpıklık değerleri incelenerek referans değerler olan -1,50 ile +1,50 aralığında (Tabchnick vd., 2007) olduğu görülmüştür. Bu sebeple veri setinin normal dağılıma sahip olduğu söylenebilir. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirliği için ise iç tutarlılık, yapısal güvenilirlik ve test-yarılama teknikleri kullanılmıştır. Ölçek ve alt boyutlarının çeşitli değişkenlerle ilişkisi incelenirken t-testi ile varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA testi neticesinde gruplar arası anlamlı farklılıklar meydana geldiğinde farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek adına LSD post-hoc analizi yapılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi ise .05 ($p < .05$) olarak alınmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Yalnızlık Kaygısı Ölçeğine İlişkin Bulgular

Geliştirilen Yalnızlık Kaygısı Ölçeğinin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları kapsamında ise Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı, McDonald yapısal güvenilirlik ve Spearman Brown iki yarı güvenilirliği hesaplanmıştır.

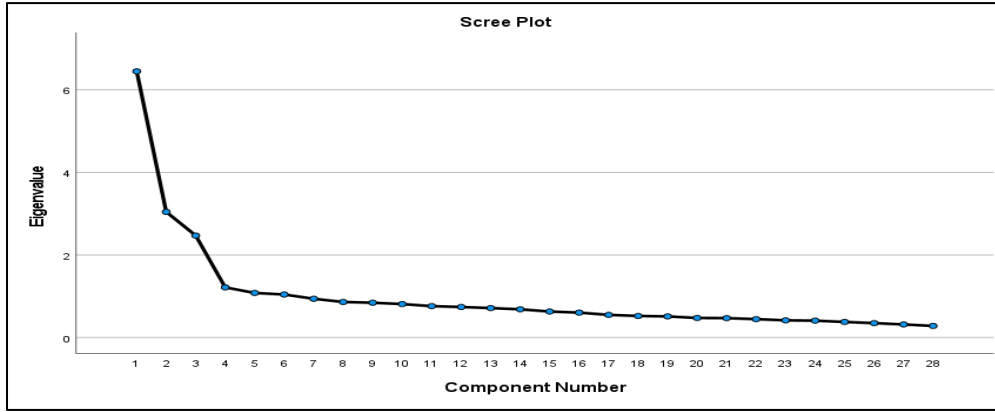
3.1.1. Ölçeğin Geçerliğine İlişkin Bulgular

Yalnızlık Kaygısı Ölçeğinin (YKÖ) faktör yapısını belirlemek için öncelikle AFA yapılmıştır. AFA doğrultusunda Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısı ile Barlett Küresellik Testi incelenmiştir. KMO katsayısının .60'dan küçük olması AFA yapmak için yeterli olmadığını gösterirken 1.00'e yakın olması ise AFA'ya uygun olduğunun göstergesidir (Büyüköztürk, 2014). Değişkenlerin arasında korelasyon olup olmadığını incelemek için ise Barlett Küresellik Testi yapılmıştır. Barlett Küresellik Testinde ise istenen sonuç, anlamlı çıkmasıdır (Seçer, 2015). Yapılan analizler sonucunda KMO değeri .95 iken Barlett Küresellik Testi .00 olarak anlamlı bulunmuştur. Sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2.
KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

KMO Örneklem Yeterliliği		,953
Bartlett's Test Of Sphericity	Ki-kare Değeri	19791,287
	Serbestlik Değeri	780
	Anlamlılık	,000

Yalnızlık Kaygısı Ölçeğinin faktör yapısını belirlemek için yapılan AFA'da madde faktör yük değerleri için azami .40 kabul edilmiştir. Bununla birlikte faktörlerin toplam varyansın en az %5'ini açıklamasına ve birden fazla faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri arasında en az .10 olmasına dikkat edilmiştir (Tabachnick & Fidel, 2013). Yalnızlık Kaygısı Ölçeğinde 71 madde ile yapılan ilk analizi sonucunda birden fazla faktör için yakın yük değerler veren (farkın .10 dan az olması), birden fazla faktöre de .32 den yüksek değerler veren (Costello & Osborn, 2005) ve madde faktör yükü .40 tan küçük değerlere sahip olan 14 madde çıkarılmıştır. Kalan 57 madde ise kolay yorumlanabilir olması sebebiyle varimax dik döndürme yöntemi kullanılarak analiz edilmiş (Büyüköztürk, 2014) ve 8 madde daha çalışma dışında bırakılmıştır. Bu işlemler sonucunda ölçeğin 5 faktörlü bir yapıda ve toplam varyansın %58,40 olduğu görülmüştür. Ancak son iki faktörün varyansı açıklama oranının düşük olması sebebiyle ölçeğin üç faktörlü yapıda olması kararlaştırılmıştır. Nitekim analizler öncesinde belirlenen yapı ile ölçeğin üç faktörlü yapısının daha uyumlu olduğu da görülmüştür. Yalnızlık kaygısı ölçeği öz-değer grafiği Şekil 2 de sunulmuştur.

Şekil 2. Öz değer grafiği

AFA sonucunda oluşan öz değer grafiği incelendiğinde kırılmaların yaşandığı 3 faktörün olduğu görülmüştür. Sonraki faktörlerin ise yatay şekilde ilerlediği ve herhangi bir kırılmanın olmadığı görülmektedir. Yapılan analizler sonucunda oluşan üç faktörlü yapının ilki “Sosyal İlişkilerde Yalnızlık Kaygısı (SİYK)” alt ölçeği; ikincisi “Aile İlişkilerinde Yalnızlık Kaygısı” alt ölçeği; üçüncüsü ise “Romantik İlişkide Yalnızlık Kaygısı” alt ölçeği olarak adlandırılmıştır. Nihai faktör dağılımına dair veriler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.*Yalnızlık Kaygısı Ölçeği Madde Analizi, Madde Faktör Yükleri, Açıklanan ve Toplam Varyansı*

1.Faktör (SİYK)			2.Faktör (AIYK)			3.Faktör (RIYK)		
Madde	Toplam Korelasyon	Fakt. Yükü	Madde	Toplam Korelasyon	Fakt. Yükü	Madde	Toplam Korelasyon	Fakt. Yükü
Madde 68	,65	,78	Madde 11	,64	,70	Madde 34	,59	,82
Madde 66	,65	,76	Madde 3	,45	,69	Madde 36	,60	,81
Madde 67	,64	,75	Madde 14	,65	,68	Madde 37	,60	,80
Madde 70	,61	,75	Madde 2	,44	,68	Madde 33	,58	,77
Madde 62	,60	,74	Madde 13	,57	,66	Madde 32	,54	,71

Madde 69	,58	,74	Madde 7	,54	,66	Madde 31	,53	,70
Madde 56	,61	,72	Madde 15	,58	,65	Madde 35	,54	,70
Madde 63	,63	,70	Madde 12	,58	,65	Madde 38	,64	,67
Madde 57	,60	,70	Madde 18	,66	,65	Madde 39	,62	,62
Madde 58	,59	,69	Madde 8	,62	,64			
Madde 64	,62	,69	Madde 17	,62	,63			
Madde 71	,59	,67	Madde 1	,40	,63			
Madde 53	,63	,62	Madde 16	,63	,62			
Madde 61	,60	,62	Madde 4	,35	,53			
Madde 50	,64	,58	Madde 6	,33	,51			
			Madde 5	,56	,50			
Açıklanan Varyans: %37,74			%9,75			%7,66		
Toplam Varyans: %55,16								

Tablo 3 incelendiğinde, yapılan AFA sonucunda ölçeğin üç faktörlü ve 40 maddelik bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Birinci boyutun faktör yük değeri (Sosyal İlişkilerde Yalnızlık Kaygısı) .58-.78 aralığında, ikinci boyutun faktör yük değerleri (Aile İlişkilerinde Yalnızlık Kaygısı) .50 ile .70 arasında, üçüncü boyutun faktör yük (Romantik İlişkide Yalnızlık Kaygısı) değerleri ise .62-.82 arasındadır. Bu sonuçlara göre, ölçeğin faktör yüklerinin yeterli seviyede olduğu söylenebilir (Hair vd., 2006).

Ölçeğin madde toplam korelasyonları ise .40 ile .66 arasındadır. Madde toplam korelasyonları aynı zamanda ölçülen özellik bakımından bireyleri ne derecede ayırt ettiği konusunda da bilgi verir (Karataş & Yavuzer, 2016). Bu sonuçlar ise ölçeğin bireyleri iyi bir şekilde ayırt ettiğinin göstergesidir (Büyüköztürk, 2014). Faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkılar sırasıyla %37,74, %9,75 ve %7,66'dır. Faktörlerin toplam açıkladığı varyans ise %55,16'dır. Ölçeğin toplam açıklanan varyans oranının iyi düzeyde olduğu söylenebilir (Scherer vd., 1988).

Tablo 4' te yalnızlık kaygısının ölçeğinin faktörleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için alt boyutların kendi aralarındaki korelasyonları incelenmiştir. Alt boyutlar arasında çoklu bağıntı problemi olmaması için korelasyonların katsayılarının .90 altında olması gerekmektedir (Field, 2009; Pallant, 2005).

Tablo 4.

Yalnızlık Kaygısı Ölçeğinin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyonlar

Faktörler	1	2	3
SİYK	-	-	-
AİYK	,52**	-	-
RİYK	,55**	,45**	-
Toplam YKÖ	,85**	,82**	,76**

** $p < .01$

Tablo 4 incelendiğinde, ölçeğin alt boyutlarının kendi aralarında ve ölçeğin bütünüyle anlamlı düzeyde ilişkili olduğu görülmektedir. Bununla beraber ölçekte çoklu bağıntı problemi bulunmamaktadır.

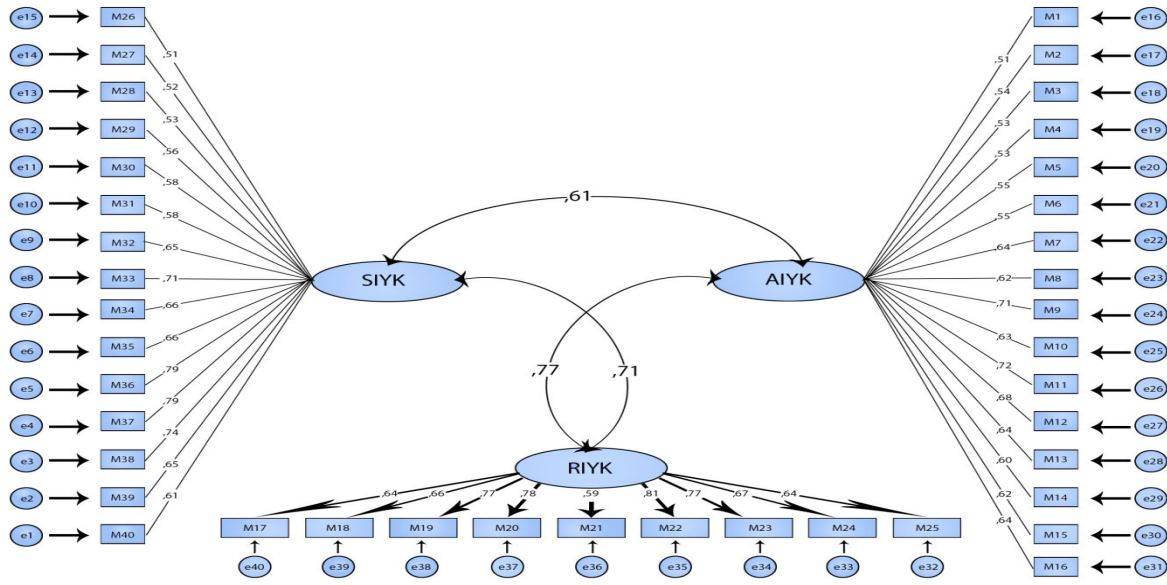
AFA sonucunda ölçme aracına ait üç faktörlü yapının, yapı geçerliliğini incelemek adına üç alt boyutlu model DFA ile incelenmiştir. Bu amaçla AMOS programı kullanılmıştır. DFA' nın amacı, faktörlerin gerçek verilerle ne derecede uyumlu olduğunu belirlemektir. Bu uyum için en temel değer ise X^2 (Ki-Kare). X^2 değerindeki temel ölçütlerden bir diğeri ise serbestlik derecesidir. X^2 /sd sonucu 3 ten küçükse iyi değer 5 ile 3 arasındaysa yeterli değer olarak kabul edilir (Sümer, 2000). YKÖ' de X^2 /sd 3,04 olarak bulunmuştur. Yalnızlık kaygısı ölçeğinin uyum değerleri ve kabul edilebilir değerler Tablo 5' te sunulmuştur.

Tablo 5.
DFA Uyum Değerleri

X ² /df	GFI	CFI	RMSEA
3,04	,88	,92	,072
≤ 3 iyi değer ≤ 5 yeterli değer	≥ ,90 iyi değer ≥ ,95 mükemmel değer	≥ ,90 iyi değer ≥ ,95 mükemmel değer	≤ ,05 mükemmel değer ≤ ,08 iyi değer

(Sümer, 2000)

Tablo 5 incelendiğinde, DFA sonucunda ulaşılan uyum indekslerinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Yapılan işlemler sonucunda elde edilen değerlerin yeterli uyum indeksine sahip olmasından ötürü başka bir modifikasyon uygulanmamıştır. Yalnızlık kaygısı ölçeğinin 40 madde ve 3 boyutlu yapısını sınamak için yapılan DFA çıktıları Şekil 3' te sunulmuştur.

Şekil 3. Yalnızlık kaygısı ölçeği DFA sonuçları

Şekil 3 incelendiğinde, sosyal ilişkilerde yalnızlık kaygısı (SİYK) boyutunun standartlaştırılmış faktör yüklerinin .51 ile .79, aile ilişkilerinde yalnızlık kaygısı (AİYK) boyutunun standartlaştırılmış faktör yüklerinin .51 ile .72 ve romantik ilişkide yalnızlık kaygısı (RİYK) boyutunun standartlaştırılmış faktör yüklerinin .59 ile .81 arasında olduğu görülmektedir.

3.1.1. Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Yalnızlık kaygısı ölçeğinin güvenirliliğini saptamak için Cronbach alfa iç tutarlılık, Spearman-Brown iki yarı güvenirlilik ve McDonald yapısal güvenirlilik analizleri uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6.
Yalnızlık Kaygısı Ölçeği Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik Değerleri/ Boyutlar	Cronbach Alpha (İç Tutarlılık)	Spearman-Brown (İki Yarı)	McDonald
YKÖ	,95	,84	,95
SİYK	,94		,94
RİYK	,92		,93
AİYK	,91		,92

Yalnızlık kaygısı ölçeğinin güvenilirlik çalışması için yapılan Cronbach alfa iç tutarlılık, Sperman Brown ve McDonald güvenilirlik analizlerinin değerleri .84 ile .95 arasında değişmektedir. Ölçek geliştirme çalışmalarında .80 ile 1.00 arasındaki değerler yüksek derecede güvenilir kabul edilmektedir (Çokluk vd., 2014). Bu bağlamda Tablo 6 incelendiğinde yalnızlık kaygısı ölçeğinin ve alt boyutlarının yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

3.1. Yalnızlık Kaygısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirildikten sonra çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Bu sebeple t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Öncelikle verilerin t testi ve tek yönlü varyans analizi varsayımları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda puanların normal dağılım gösterdiği, bağımlı değişkene ilişkin varyansların da eşit olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, 2014). Bu sebeple verilerin t testi ve tek yönlü varyans analizine uygun olduğu saptanmıştır. Yalnızlık kaygısının cinsiyete göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek adına yapılan t-testi analizi sonuçları Tablo 7’ de sunulmuştur.

Tablo 7.
Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	n	\bar{x}	S	sd	t	p
YKÖ	Kadın	294	74,25	23,41	551	-2,700**	,007
	Erkek	259	78,83	15,90			
AİYK	Kadın	294	34,41	11,94	551	,115	,908
	Erkek	259	34,28	10,50			
RİYK	Kadın	294	26,53	10,54	551	-3,107**	,002
	Erkek	259	29,10	8,91			
SİYK	Kadın	294	24,83	10,55	551	-2,466*	,013
	Erkek	259	26,95	9,64			

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 7 incelendiğinde, beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı puanlarının cinsiyete göre anlamlı düzeye farklılaştığı görülmektedir ($t(551) = -2,700$, $p < .01$). Alt boyutlardan olan RİYK ve SİYK’ nın cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir. AİYK alt boyutu dışında, erkeklerin yalnızlık kaygısı puanlarının kızlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Yalnızlık kaygısı puanlarında yaşa göre anlamlı fark bulunup bulunmadığına dair yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 8’ de sunulmuştur.

Tablo 8.
Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Faktörler	Yaş	n	\bar{x}	S	F	p	Anlamlı Fark
YKÖ	18 (A)	49	63,93	15,87	6,538**	,000	B-A B-E D-A E-A B-E
	19 (B)	58	76,95	19,92			
	20 (C)	140	75,75	18,96			
	21 (D)	148	76,53	21,43			
	22-25 (E)	158	80,52	20,52			
AİYK	18 (A)	49	28,74	8,81	3,872**	,004	B-A C-A E-A
	19 (B)	58	33,69	9,32			
	20 (C)	140	34,84	11,54			
	21 (D)	148	34,41	12,07			
	22-25 (E)	158	35,82	11,24			
RİYK	18 (A)	49	23,43	9,04	4,605**	,001	E-A
	19 (B)	58	28,04	10,77			
	20 (C)	140	27,36	9,85			

	21 (D)	148	27,07	9,25			
	22-25 (E)	158	29,92	9,95			
	18 (A)	49	21,31	6,71			
	19 (B)	58	27,25	11,89			
SİYK	20 (C)	140	25,37	8,91	3,120*	,016	D-A B-A
	21 (D)	148	26,66	11,02			
	22-25(E)	158	26,34	10,41			

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 8 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının yaşa göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,548)}=6,538$, $p < .01$). Ayrıca SİYK boyutu dışında 22-25 yaş aralığındaki beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısı puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Yalnızlık kaygısı puanlarında eğitim görülen bölüme göre anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 9’ da sunulmuştur.

Tablo 9.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Eğitim Gördükleri Program Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Faktörler	Program	n	\bar{x}	S	F	p	Anlamlı Fark
YKÖ	İşletme (A)	72	81,44	16,86	2,509*	,011	A-I
	Hemşirelik (B)	46	71,44	18,87			
	Kamu Yönetimi (C)	56	79,09	19,09			
	PDR (D)	45	79,83	24,98			
	Sosyoloji (E)	48	78,38	20,47			
	Okul Öncesi Öğrt.(F)	76	72,15	20,47			
	Tarih (G)	81	78,21	19,17			
	Fen Bilgisi Öğrt. (H)	62	77,05	21,63			
	Sınıf Öğrt. (I)	67	70,43	20,55			
	AİYK	İşletme (A)	72	35,85			
Hemşirelik (B)		46	30,94	8,34			
Kamu Yönetimi (C)		56	34,97	9,75			
PDR (D)		45	36,12	11,88			
Sosyoloji (E)		48	36,59	13,41			
Okul Öncesi Öğrt.(F)		76	30,51	8,69			
Tarih (G)		81	34,15	11,28			
Fen Bilgisi Öğrt. (H)		62	36,31	14,21			
Sınıf Öğrt. (I)		67	34,55	12,68			
RİYK		İşletme (A)	72	31,52	10,53	4,724**	,000
	Hemşirelik (B)	46	26,83	10,25			
	Kamu Yönetimi (C)	56	29,79	9,45			
	PDR (D)	45	31,94	14,97			
	Sosyoloji (E)	48	27,55	8,62			
	Okul Öncesi Öğrt.(F)	76	26,14	9,08			
	Tarih (G)	81	25,93	7,54			
	Fen Bilgisi Öğrt (H)	62	27,75	9,06			
	Sınıf Öğrt (I)	67	23,96	7,64			
	SİYK	İşletme (A)	72	26,64	8,91		
Hemşirelik (B)		46	23,31	9,64			
Kamu Yönetimi (C)		56	26,18	10,07			

PDR (D)	45	22.81	7.72
Sosyoloji (E)	48	27.09	8.24
Okul Öncesi Öğrt.(F)	76	26.74	9.98
Tarih (G)	81	28.83	13.68
Fen Bilgisi Öğrt. (H)	62	24.92	9.04
Sınıf Öğrt .(I)	67	23.75	10.14

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 9 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam puanlarının beliren yetişkinlerin eğitim gördükleri programa göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F(8,544)=2,509$, $p < .05$). Bununla birlikte, RİYK ve SİYK puanlarında yaşa göre anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Yalnızlık kaygısı puanları incelendiğinde ise işletme programında eğitim görenlerin diğerlerine göre yalnızlık kaygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Yalnızlık kaygısı puanlarının sosyal medya kullanım sıklığına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Sosyal Medya Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Faktörler	Sosyal Medya Kullanma Derecesi	n	\bar{x}	S	F	p	Anlamlı Fark
YKÖ	Her Zaman(A)	245	75,82	19,37	,327	,722	Yok
	Sık Sık (B)	250	76,55	21,16			
	Ara Sıra (C)	58	78,16	21,12			
AİYK	Her Zaman(A)	245	33,63	10,88	1,246	,288	Yok
	Sık Sık (B)	250	34,69	11,36			
	Ara Sıra (C)	58	36,02	12,58			
RİYK	Her Zaman(A)	245	27,68	9,68	,077	,928	Yok
	Sık Sık (B)	250	27,69	10,09			
	Ara Sıra (C)	58	28,23	9,97			
SİYK	Her Zaman(A)	245	25,74	10,34	,034	,968	Yok
	Sık Sık (B)	250	25,87	10,21			
	Ara Sıra (C)	58	26,11	9,75			

Tablo 10 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının, sosyal medya kullanım sıklığına göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının romantik ilişki yaşama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 11' de gösterilmiştir.

Tablo 11.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Romantik İlişki Tecrübesine Göre t Testi Sonuçları

Faktörler	Romantik İlişki Deneyimi	n	\bar{x}	S	sd	t	p
YKÖ	Hayır	160	73,85	20,97	551	1,875	,062
	Evet	393	77,44	20,04			
AİYK	Hayır	160	33,32	12,22	551	1,384	,167
	Evet	393	34,78	10,87			
RİYK	Hayır	160	27,13	10,06	551	,942	,346
	Evet	393	27,98	9,83			
SİYK	Hayır	160	24,57	9,47	551	1,828	,067
	Evet	393	26,32	10,45			

Tablo 11 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının, romantik ilişki yaşama durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının aile birlikteliğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 12' de sunulmuştur.

Tablo 12.*Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Aile Birlikteliğine Göre t Testi Sonuçları*

Faktörler	Aile Birlikteliği	n	\bar{x}	S	sd	T	p
YKÖ	Ayrı	47	84,03	21,38	551		
	Birlikte	506	75,68	20,14			
AİYK	Ayrı	47	36,18	12,58	551		
	Birlikte	506	34,19	11,17			
RİYK	Ayrı	47	31,22	11,24	551		
	Birlikte	506	27,43	9,71			
SİYK	Ayrı	47	28,33	9,95	551		
	Birlikte	506	25,61	10,18			

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 12 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam puanının aile birlikteliğine göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bununla beraber RİYK alt boyut puanı da aile birlikteliğine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Yalnızlık kaygısı toplam puanlarına bakıldığında ailesi ayrı olanların daha fazla yalnızlık kaygısı hissettiği söylenebilir. Yalnızlık kaygısı puanlarının annenin yaşama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 13' te gösterilmiştir.

Tablo 13.*Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Annenin Yaşam Durumuna Göre t Testi Sonuçları*

Faktörler	Annenin Yaşama	n	\bar{x}	S	sd	t	p
YKÖ	Ölü	38	75,04	18,88	551		
	Sağ	515	76,51	20,46			
AİYK	Ölü	38	33,03	10,38	551		
	Sağ	515	34,44	11,37			
RİYK	Ölü	38	26,02	8,25	551		
	Sağ	515	27,86	9,98			
SİYK	Ölü	38	27,41	10,08	551		
	Sağ	515	25,72	10,21			

Tablo 13 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının annenin yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının babanın yaşam durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 14' te gösterilmiştir.

Tablo 14.*Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Babanın Yaşam Durumuna Göre t Testi Sonuçları*

Faktörler	Babanın Yaşam Durumu	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Ölü	43	75,98	20,59	551		
	Sağ	510	76,44	17,63			
AİYK	Ölü	43	32,42	9,73	551		
	Sağ	510	34,52	11,42			
RİYK	Ölü	43	26,87	8,28	551		
	Sağ	510	27,82	10,02			
SİYK	Ölü	43	27,76	10,96	551		
	Sağ	510	25,68	10,13			

Tablo 14 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının babanın yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının en uzun süre yaşanan yerleşim yerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 15' te gösterilmiştir.

Tablo 15.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Yaşanılan Yerleşim Merkezlerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Faktörler	Yerleşim Merkezi	n	\bar{x}	S	F	p	Anlamlı Fark
YKÖ	Büyükşehir (A)	133	77,74	21,24	,272	,844	Yok
	Şehir (B)	184	76,22	20,36			
	İlçe (C)	147	75,87	19,85			
	Köy-Kasaba (D)	89	75,58	19,97			
AİYK	Büyükşehir (A)	133	34,14	11,85	,053	,984	Yok
	Şehir (B)	184	34,25	10,87			
	İlçe (C)	147	34,66	11,81			
	Köy-Kasaba (D)	89	34,34	10,73			
RİYK	Büyükşehir (A)	133	27,97	10,51	,113	,952	Yok
	Şehir (B)	184	27,93	10,32			
	İlçe (C)	147	27,53	9,23			
	Köy-Kasaba (D)	89	27,36	9,12			
SİYK	Büyükşehir (A)	133	26,87	10,47	,652	,582	Yok
	Şehir (B)	184	25,38	10,33			
	İlçe (C)	147	25,51	9,84			
	Köy-Kasaba (D)	89	25,73	10,08			

Tablo 15 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının en uzun süre yaşanılan yerleşim yerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının kolay arkadaşlık kurma durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 16’ da gösterilmiştir.

Tablo 16.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Kolay Arkadaşlık Kurma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Faktörler	Kolay Arkadaşlık	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Hayır	75	74,94	20,56	551	,672	,503
	Evet	478	76,64	20,32			
AİYK	Hayır	75	34,12	12,61	551	,182	,856
	Evet	478	34,39	11,08			
RİYK	Hayır	75	27,28	9,63	551	,426	,672
	Evet	478	27,82	9,92			
SİYK	Hayır	75	25,08	8,84	551	,675	,498
	Evet	478	25,95	10,38			

Tablo 16 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının kolay arkadaşlık kurma durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının arkadaş sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 17’ de gösterilmiştir.

Tablo 17.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Arkadaş Sayılarına Göre t Testi Sonuçları

Faktörler	Arkadaş Sayıları	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Az	155	74,71	19,56	551	1,224	,222
	Çok	398	77,05	20,65			
AİYK	Az	155	33,43	10,85	551	1,178	,238
	Çok	398	34,71	11,44			

RİYK	Az	155	27,11	9,68	551	,942	,347
	Çok	398	27,98	9,96			
SİYK	Az	155	25,63	9,94	551	,272	,788
	Çok	398	25,91	10,31			

Tablo 17 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının arkadaş sayılarına göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının psikolojik travma yaşama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 18’ de gösterilmiştir.

Tablo 18.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarına Psikolojik Travma Yaşama Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Faktörler	Psikolojik Travma	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Hayır	378	77,15	21,05	551	-1,192	,198
	Evet	175	74,77	18,67			
AİYK	Hayır	378	34,45	11,68	551	-,282	,778
	Evet	175	34,14	10,42			
RİYK	Hayır	378	28,08	10,02	551	-1,224	,222
	Evet	175	26,99	9,61			
SİYK	Hayır	378	26,21	10,61	551	-1,398	,161
	Evet	175	24,93	9,18			

Tablo 18 incelendiğinde yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının psikolojik travma yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının fiziksel travma yaşama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 19’ da gösterilmiştir.

Tablo 19.

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Fiziksel Travma Yaşama Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Değişken	Fiziksel Travma	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Hayır	375	76,39	20,62	551	,021	,985
	Evet	178	76,41	19,85			
AİYK	Hayır	375	34,18	11,04	551	,542	,587
	Evet	178	34,72	11,83			
RİYK	Hayır	375	27,88	9,91	551	-,513	,608
	Evet	178	27,42	9,86			
SİYK	Hayır	375	25,78	9,77	551	,212	,832
	Evet	178	25,95	11,04			

Tablo 19 incelendiğinde, yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının fiziksel travma yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanlarının psikolojik yardım alma durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t testi sonuçları Tablo 20’ de gösterilmiştir.

Tablo 20

Yalnızlık Kaygısı Puanlarının Psikolojik Yardım Alma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Değişken	Psikolojik Yardım Alma	n	x	S	sd	t	p
YKÖ	Hayır	385	76,93	20,82	551	-,916	,362
	Evet	168	75,21	19,27			
AİYK	Hayır	385	34,66	11,58	551	-,944	,347
	Evet	168	33,65	10,59			
RİYK	Hayır	385	27,98	9,82	551	-,907	-,365
	Evet	168	27,15	10,05			

SİYK	Hayır	385	25,99	10,16	551	-,525	-,598
	Evet	168	25,49	10,32			

Tablo 20 incelendiğinde yalnızlık kaygısı toplam ve tüm alt boyut puanlarının psikolojik yardım alma durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada öncelikle beliren yetişkinler için yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirmek amaçlanmış ve geliştirilen bu ölçekle beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygıları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışmada ölçek geliştirme kapsamında, öncelikle ölçeğin faktör yapısını belirlemek adına AFA yapılmıştır. AFA sonucunda ölçeğin üç faktörlü bir yapıda ve 40 maddeden oluştuğu bulunmuştur. Üç alt boyutun açıklanan varyansa yaptığı katkı toplamda %55,6'dır. Ölçeğin yapı geçerliğini doğrulamak için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre maddelerin katsayıları .51 ile .81 aralığında değişmektedir. Ölçeğin uyum değerleri ise CFI .92, GFI .88 ve RMSEA değeri .72'dir. Bu sonuçlar, ölçeğin yeterli bir uyuma sahip olduğunu ve geçerli bir ölçek olduğunu kanıtlar (Sümer, 2000). Ölçeğin güvenilirliğini hesaplamak adına Cronbach alfa, McDonald ve Spearman- Brown katsayısı hesaplanmış ve sırasıyla .95, .95 ve .84 bulunmuştur. Bu sonuçlar güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Çokluk vd., 2014). YKÖ' den en fazla 200, en az ise 40 puan alınabilir. Puanın fazla olması yalnızlık kaygısı seviyesinin yüksek olduğunu göstergesidir. YKÖ, Etkileşim Kuramını merkeze almaktadır ve bireylerin yalnızlık kaygılarını aile, romantik ve sosyal ilişkiler boyutlarıyla ölçmektedir. Böylelikle geliştirilen YKÖ' nün bireylerin sosyal ve duygusal yalnızlık kaygılarını ölçtüğü söylenebilir. Bu yönüyle YKÖ, alan yazında ilk olma özelliği taşımaktadır.

Çalışmada yalnızlık kaygısını çeşitli değişkenlere göre inceleme kapsamında, öncelikle YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Beliren yetişkinlerin YKÖ, AİYK ve SİYK puanlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı saptanmıştır. Bununla beraber kadınlar erkeklere göre daha az yalnızlık kaygısı yaşamaktadır. Kadınların daha az yalnızlık kaygısı yaşamasının nedeni, erkeklere göre kendilerini daha rahat ve daha fazla açabilmesi olabilir (Şahin, 2011). Başka bir nedeni ise toplumsal cinsiyet rollerinin kadınları daha paylaşımcı erkekleri ise duygularını bastırmaya özendirmediği olabilir (Durak, 2008). Alan yazında yalnızlık kaygısı ile ilgili yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığı için yalnızlık çalışmaları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda alan yazında araştırmanın bulgularıyla uyuşan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Boylu vd. (2019) 402 üniversite öğrencisiyle yaptıkları çalışmada kadınların yalnızlık puanlarının erkeklere göre daha düşük olduğunu bulgulamışlardır. Aynı şekilde Yılmaz vd. (2008) 339 üniversite öğrencisiyle yaptıkları çalışmada kadınların erkeklere göre daha az yalnızlık hissettiklerini belirtmişlerdir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve farklılaştığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanları en fazla olanlar ise 22-25 yaş aralığında olan beliren yetişkinlerdir. Bunun nedeni, bu yaş grubunda bulunan öğrencilerin çoğunluğunun üniversite yaşamının sonlarında olması olabilir. Üniversite, sadece eğitim ve öğretim yeri değil, aynı zamanda sosyalleşmenin ve çeşitli sosyal aktivitelerin yoğun olarak yapıldığı bir ortamdır. Bu sebeple, üniversite yaşamının sonlarında bulunan beliren yetişkinlerin yalnızlık kaygısını daha fazla yaşamaları oldukça normaldir. Bununla birlikte, alan yazın incelendiğinde Seçim vd. (2014) 384 üniversite öğrencisiyle yaptıkları çalışmada yalnızlığın yaşa göre anlamlı şekilde farklılaştığını bulgulamışlardır.

Çalışmada beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının eğitim görülen bölüme göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve beliren yetişkinlerin YKÖ puanları ile SİYK ve RİYK puanları eğitim görülen bölüme göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Yalnızlık kaygısı puanı en yüksek olan beliren yetişkinler, işletme bölümünde eğitim görmekteyken, yalnızlık kaygısı puanı en düşük olan beliren yetişkinler sınıf öğretmenliği bölümündendir. Bu durumun nedeni, işletme bölümünün diğer bölümlere göre daha sayısal ağırlıklı olmasından kaynaklı olabilir. Bununla birlikte, eğitim fakültesi bölümlerinin insan ilişkilerinde ileri düzeyde eğitim almaları ve bunu kendi hayatlarına yansıtmaları, bu sonuçların ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir. Nitekim alan yazın incelendiğinde, Yüksel (2019) yalnızlığın eğitim görülen bölüme göre farklılaştığını belirtmiş ve en düşük yalnızlık puanına sahip olanların eğitim fakültesi öğrencileri olduğunu vurgulamıştır. Alan yazında bu çalışmanın dışında da yalnızlığın eğitim görülen bölüme göre farklılık gösterdiğini bulgulayan farklı çalışmalar mevcuttur (Buluş, 1997; Malekisanimaleki & Altay, 2017).

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının sosyal medya kullanma derecesine göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve yalnızlık kaygıları puanlarında sosyal medya kullanma derecesine göre

anlamli bir fark bulunmamıştır. Çağımızın en önemli etkileşim yöntemlerinden biri olan sosyal medyanın eğlenme, rahatlama, bilgi edinme gibi çeşitli işlevleri de mevcuttur. Bu durumdan dolayı örneklem dâhilindeki beliren yetişkinler, sosyal medyayı sadece sosyalleşme amaçlı değil farklı işlevler için de kullanıyor olabilir. Nitekim alan yazın incelendiğinde bu bulgularla uyumlu olan çeşitli çalışmalar vardır (Akyazı & Tutgun Ünal, 2013; Doğan & Karakuş, 2016).

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki yaşama durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve romantik ilişki yaşama durumlarında beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Bunun sebebi, üniversite hayatı içerisinde romantik ilişki yaşamayan bireylerin bu durumu sosyal ilişkiler ve arkadaşlık ilişkileriyle daha rahat telafi ediyor olmaları ve buna bağlı olarak sevme ve sevilme ihtiyaçlarını bu şekilde karşılamaları olabilir. Nitekim alan yazın incelendiğinde, Demir (1990) yaptığı araştırma sonucunda yalnızlık puanlarının romantik ilişki yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığını belirtmiştir. Bu durum, araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının anne-baba birliktelik durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve YKÖ toplam, RİYK alt boyut puanının anne-baba birliktelik durumuna göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Aynı zamanda anne-babası ayrı olanların, diğerlerine nazaran daha yüksek seviyede yalnızlık kaygısı yaşadığı tespit edilmiştir. Ebeveyn ayrılığı sonrasında birey, bu durumun nedeninin kendinden kaynaklı olabileceğini düşünebilir ve böylelikle bir takım yanlış inançlara sahip olabilir. Bu durum, romantik ilişkide yalnızlık kaygısını beraberinde getirebilir. Alan yazın incelendiğinde ise Kılıç'ın (2014) 673 üniversite öğrencisiyle yaptığı çalışma araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının anne ve baba yaşam durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Bunun nedeni, anne ve baba yaşam durumu ölü olan beliren yetişkinlerin sayısının azlığı olabilir. Bununla birlikte, Seçim vd., (2014) yaptığı araştırma, çalışmanın bu sonucunu desteklemektedir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının en fazla yaşanan yerleşim merkezine göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Bu durumun nedeni, günümüzde internet, sosyal medya ve çeşitli iletişim araçlarının oldukça gelişmesi ve böylelikle kişilerin aynı ortamda bulunmadan etkili iletişim kurabilmeleri olabilir (Creemers, 2012). Aynı zamanda küçük yerleşim yerlerinde zaten gelişmiş olan insan ilişkileri ve büyük yerleşim merkezlerinde de var olan sosyal imkânlar, bireylerin yalnızlık kaygısı yaşamamasında etkili olabilir. Nitekim alan yazına bakıldığında, çalışmanın bu bulgularıyla paralel olan araştırmaların mevcut olduğu görülmüştür (Elkin, 2017; Kılıç, 2014).

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının kolay arkadaş edinme durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve kolay arkadaş edinme durumuna göre beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmüştür. Bunun sebebi, günümüzdeki arkadaşlık ilişkilerinin çoğunlukla sosyal medya üzerinden kurulması ve akranların bu şekilde çok daha rahat iletişim kurmasından kaynaklanıyor olabilir. Alan yazın incelendiğinde ise kolay arkadaş edinme durumunun yalnızlık ya da yalnızlık kaygısı ile incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Araştırmacıların bilgisine göre yapılan bu araştırma, söz konusu değişkenleri inceleyen ilk çalışmadır.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının arkadaş sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve arkadaş sayısına göre beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarının anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Bunun sebebi, sahip olunan arkadaş sayısından ziyade mevcut arkadaşlığın niteliği olabilir. Alan yazın incelendiğinde ise araştırmanın bu bulgularını destekleyecek bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Fakat bu inceleme sonraki araştırmalar için destekleyici olabilir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının psikolojik travma yaşama durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarının psikolojik travma yaşama durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Bu durum bireyin yaşadığı psikolojik travmanın etkisini aştığına dair bir gösterge olabilir. Nitekim alan yazın incelendiğinde Türkan ve Odacı'nın (2019) yaptıkları çalışma, araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının fiziksel travma yaşama durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve fiziksel travma yaşama durumuna göre beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarının anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Ruh sağlığı alanının sürekli gelişmesi ve psikolojik yardıma erişimin kolay hale gelmesi sayesinde bireyler, yaşadıkları fiziksel travmanın etkilerini daha rahat aşabilmektedir. Bu

durumdan dolayı araştırmada böyle bir sonuç elde edilmiş olabilir. Alan yazın incelendiğinde ise fiziksel travma deneyimi olan kişiler daha yüksek seviyede yalnızlığa sahiptirler (Avcı & Yıldırım, 2014; Güneri & Yöyen, 2016; Soylu, 2019). Bu durum, araştırmanın sonucuyla kısmen uyumaktadır.

Beliren yetişkinlerin YKÖ toplam ve alt boyut puanlarının psikolojik yardım alma durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve beliren yetişkinlerin YKÖ puanlarında psikolojik yardım alma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bunun nedeni, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin yalnızlık veya yalnızlık kaygısı gibi sorunları kendilerinin çözebileceğine dair olan inançlarıyla ilgili olabilir. Nitekim alan yazın incelendiğinde Yüksel (2019) 437 üniversite öğrencisiyle yaptığı araştırmada bu çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte bulgulara ulaşmıştır.

Alan yazında yalnızlık kaygısı ile ilgili yapılan bu çalışmanın dışında başka bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle yalnızlık kaygısı ile ilgili yapılacak yeni çalışmalar alan yazına katkıda bulunacaktır. Bu araştırmanın katılımcı grubunu yalnızca Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde öğrenim gören beliren yetişkinler oluşturmaktadır. Yapılacak sonraki araştırmalarda farklı illerdeki beliren yetişkinlerin katılımı sağlanabilir. Bu çalışma üniversitede öğrenimini sürdüren beliren yetişkinlerle yapılmıştır. Beliren yetişkinlik döneminde olup ancak üniversitede öğrenim görmeyen bireylerin de yalnızlık kaygısı başka değişkenlerle incelenebilir. Bu çalışma kapsamında beliren yetişkinler için yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirilmiştir. Fakat başka gelişim dönemlerindeki kişilere yönelik yalnızlık kaygısı ölçeği geliştirilebilir veya başka gelişim dönemlerindeki bireyler için geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılabilir. Bu çalışmada veriler kişisel bilgi formu ve geliştirilen yalnızlık kaygısı ölçeği ile nicel yolla elde edilmiştir. Nitel veya karma yöntemle yapılacak çalışmalar ile daha kapsamlı bilgi edinilebilecek araştırmalar yapılabilir. Yalnızlık kaygısı kişide çeşitli ruh sağlığı sorunlarına yol açabilir bu sebeple beliren yetişkinlerin iyi oluşunu ve psikolojik sağlamlığını arttırmak amacıyla önleyici çalışmalar yapılabilir. Ülkemizdeki üniversitelerin bazılarında psikolojik danışma merkezleri yer almaktadır. Öğrenciler yalnızlık kaygısı ile karşı karşıya kaldıklarında, bu merkezler öğrencilere direkt olarak psikolojik danışmanlık hizmeti verebilir veya hangi kurumlara başvurabileceği konusunda yönlendirme yapabilirler. Üniversite bünyesindeki kariyer merkezleri, mezun olacak öğrenciler için çeşitli staj ve iş olanağı sunarak öğrencinin yeni sosyal ilişki ağları kurmasına olanak sağlayabilir. Öğrencilerin yalnızlık kaygısı yaşamamaları için kampüs ortamı, öğrencilerin rahatça sosyalleşebileceği şekilde tasarlanarak, özellikle üniversiteye yeni adım atanların sosyal imkânlarından yararlanıp başka kişilerle iletişim kurması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akyazı, E., & Ünal, A. T. (2013). İletişim fakültesi öğrencilerinin amaç, benimseme, yalnızlık düzeyi ilişkisi bağlamında sosyal ağları kullanımı. *Global Media Journal*, 3, 1-24.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Arnett, J. J. (2006). *Emerging adulthood: Understanding the new way of coming of age*. In J. J. Arnett and J. and L. Tanner (Ed.), *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century*. Washington, DC: APA Books. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195309379.001.0001>
- Avcı, Ö., & Yıldırım, İ. (2014). Ergenlerde şiddet eğilimi, yalnızlık ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 157-168.
- Barreto, M., Victor, C., Hammond, C., Eccles, A., Richins, M. T., & Qualter, P. (2021). Loneliness around the world: Age, gender, and cultural differences in loneliness. *Personality and Individual Differences*, 169, 110066. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110066>
- Brewer, G., & Kerslake, J. (2015). Cyberbullying, self-esteem, empathy and loneliness. *Computers in Human Behavior*, 48, 255-260. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.01.073>
- Buluş, M. (1997). Üniversite öğrencilerinde yalnızlık. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 82-90.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (19.Basım). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Catherall, D. R. (2003). How fear differs from anxiety. *Traumatology*, 9(2), 76-92. <https://doi.org/10.1177/153476560300900202>
- Cecen, A. R. (2007). The Turkish short version of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SELSA-S): Initial development and validation. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 35(6), 717-734. <https://doi.org/10.2224/sbp.2007.35.6.717>

- Costello, A. B., & Osborne, J. (2019). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment, Research, and Evaluation, 10*(1), 7.
- Creemers, D. H., Scholte, R. H., Engels, R. C., Prinsteijn, M. J., & Wiers, R. W. (2012). Implicit and explicit self-esteem as concurrent predictors of suicidal ideation, depressive symptoms, and loneliness. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry, 43*(1), 638-646. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2011.09.006>
- Çakır, Ö., & Oğuz, E. (2017). Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13*(1), 418-429. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.290711>
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Demir, A. (1989). UCLA Yalnızlık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirliği. *Psikoloji Dergisi, 7*(23), 14-18.
- Demir, A. (1990). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerini etkileyen bazı etmenler* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Demir, Y., & Kutlu, M. (2016). Üniversite öğrencilerinde sosyal etkileşim kaygısı ile mutluluk arasındaki ilişki: Yalnızlığın aracı rolü. *Gefad / Gujgef, 36*(1), 195-210.
- DiTommaso, E., Brannen, C., & Best, L. A. (2004). Measurement and validity characteristics of the short version of the social and emotional loneliness scale for adults. *Educational and Psychological Measurement, 64*(1), 99-119. <https://doi.org/10.1177/0013164403258450>
- Doğan, U., & Karakuş, Y. (2016). Lise öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanımının yordayıcısı olarak çok boyutlu yalnızlık. *Sakarya University Journal of Education, 6*(1), 57-71. <https://doi.org/10.19126/suje.40198>
- Doman, L. C., & Le Roux, A. (2012). The relationship between loneliness and psychological well-being among third-year students: A cross-cultural investigation. *International Journal of Culture and Mental Health, 5*(3), 153-168. <https://doi.org/10.1080/17542863.2011.579389>
- Ebesutani, C., Fierstein, M., Viana, A. G., Trent, L., Young, J., & Sprung, M. (2015). The role of loneliness in the relationship between anxiety and depression in clinical and school-based youth. *Psychology in the Schools, 52*(3), 223-234. <https://doi.org/10.1002/pits.21818>
- Elkin, N. (2017). Sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık durumlarının değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7*(2), 89-96.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. Norton.
- Erözkan, A. (2009). Ergenlerde yalnızlığın yordayıcıları. *İlköğretim Online, 8*(3), 809-819.
- Güneri Yöyen, E. (2016). Yalnızlığın yordayıcısı olarak benlik saygısı ve çocukluk çağı travması. *Journal of Current Researches on Social Sciences, 6*(2), 65-78
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis (6th ed.)*. Pearson Prentice Hall.
- İsaoğlu, J., & Tuzcuoğlu, A. (2021). Suriye uyruklu üniversite öğrencilerinde psikolojik dayanıklılık, yalnızlık ile kaygı arasındaki ilişkide bilişsel üçlünün aracı rolü. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 53*(53), 399-424. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.731606>
- Jones, W. H., Carpenter, B. N., & Quintana, D. (1985). Personality and interpersonal predictors of loneliness in two cultures. *Journal of Personality and Social Psychology, 48*(6), 1503-1511. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.48.6.1503>
- Karababa, A. (2019). Ortaokul öğrencilerinde yalnızlığın yordayıcısı olarak olumlu-olumsuz mükemmelliyeçilik. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 27*(3), 1093-1101. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2595>
- Karataş, Z., & Yavuzer, Y. (2016). Lise ve üniversite öğrencileri için Kar-Ya saldırganlık ölçeği geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8*(17), 307-321.
- Kılıç, Ş. D. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve psikolojik dayanıklılıklarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Lee, Y., & Ko, Y. G. (2018). Feeling lonely when not socially isolated: Social isolation moderates the association between loneliness and daily social interaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(10), 1340-1355. <https://doi.org/10.1177/0265407517712902>
- León, J., Sánchez-Villena, A. R., Caycho-Rodríguez, T., Barboza-Palomino, M., & Rubio, A. (2020). Fear of loneliness: Development and validation of a brief scale. *Frontiers in psychology*, 2768.
- Lodder, G. M. A., Goossens, L., Scholte, R. H. J., Engels, R. C. M. E., & Verhagen, M. (2016). Adolescent loneliness and social skills: Agreement and discrepancies between self-, meta-, and peer-evaluations. *Journal of youth and adolescence*, 45(12), 2406-2416. <https://doi.org/10.1007/s10964-016-0461-y>
- Lou, L. L. (2009). *Loneliness, friendship, and self-esteem: first-year college students' experience of using facebook* [Unpublished doctoral thesis]. University at Albany, State University of New York.
- Malekisanimaleki, R., & Altay, B. (2017). Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 71-96. https://doi.org/10.1501/Asbd_0000000063
- Mertler, C. A., Vannatta, R. A., & LaVenía, K. N. (2021). *Advanced and multivariate statistical methods: Practical application and interpretation*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003047223>
- Michela, J. L., Peplau, L. A., & Weeks, D. G. (1982). Perceived dimensions of attributions for loneliness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(5), 929-936. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.43.5.929>
- Moeller, R. W., & Seehuus, M. (2019). Loneliness as a mediator for college students' social skills and experiences of depression and anxiety. *Journal of Adolescence*, 73, 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.03.006>
- Moustakas, C. E. (1961). *Loneliness*. Prentice-Hall.
- Özdemir, H., & Tatar, A. (2019). Genç yetişkinlerde yalnızlığın yordayıcıları: Depresyon, kaygı, sosyal destek, duygusal zeka. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(2), 93-101. <https://doi.org/10.35365/ctjpp.19.1.11>
- Perlman, D., & Peplau, L. A. (1981). *Toward a social psychology of loneliness*. R. Gilmour ve S. Duck (Ed.). Personal Relationships in Disorder. London 31-56.
- Reichmann, F. F. (1959). Loneliness. *Psychiatry*, 22(1), 1-15. <https://doi.org/10.1080/00332747.1959.11023153>
- Rogers, C. (1994). *Etkileşim grupları* (H. Erbil, Çev.). Ekin Yayınları.
- Rook, K. S. (1984). Promoting social bonding: Strategies for helping the lonely and socially isolated. *American Psychologist*, 39(12), 1389-1407. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.39.12.1389>
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The revised UCLA Loneliness Scale: concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39(3), 472. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.39.3.472>
- Scherer, R. F., Wiebe, F. A., Luther, D. C., & Adams, J. S. (1988). *Dimensionality of coping: Factor stability using the ways of coping questionnaire*. *Psychological Reports*, 62(3), 763-770. <https://doi.org/10.2466/pr0.1988.62.3.763>
- Seçer, İ. (2018). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Anı yayıncılık.
- Seçim, Y. Ö., Alpar, Ö., & Algür, S. (2014). Üniversite öğrencilerinde yalnızlık: Akdeniz Üniversitesinde yapılan amprik bir araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(48), 200-215. <https://doi.org/10.17755/esosder.51995>
- Segrin, C., McNelis, M., & Pavlich, C. A. (2018). Indirect effects of loneliness on substance use through stress. *Health Communication*, 33(5), 513-518. <https://doi.org/10.1080/10410236.2016.1278507>
- Soylu, G. (2019). *Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin yordayıcısı olarak yalnızlık düzeyleri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Sümer N. (2000). *Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar*. Türk Psikoloji Yazıları.
- Sündermann, O., Onwumere, J., Kane, F., Morgan, C., & Kuipers, E. (2014). Social networks and support in first-episode psychosis: exploring the role of loneliness and anxiety. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 49, 359-366. <https://doi.org/10.1007/s00127-013-0754-3>

- Şahin, G. N. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kendini açma, öznel iyi oluş ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics: Pearson new international edition*. Pearson Higher Ed.
- Türkkan, T., & Odacı, H. (2019). Lise öğrencilerinin çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile bilişsel çarpıtma ve yalnızlık eğilimleri arasındaki ilişki. *Klinik Psikiyatri*, 22, 93-103.
- Van der Velden, P. G., Hyland, P., Contino, C., von Gaudecker, H. M., Muffels, R., & Das, M. (2021). Anxiety and depression symptoms, the recovery from symptoms, and loneliness before and after the COVID-19 outbreak among the general population: Findings from a Dutch population-based longitudinal study. *PLoS one*, 16(1), e0245057. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0245057>
- Van Winkel, M., Wichers, M., Collip, D., Jacobs, N., Derom, C., Thiery, E., Myin-Germeys, I., & Peeters, F. (2017). Unraveling the role of loneliness in depression: the relationship between daily life experience and behavior. *Psychiatry*, 80(2), 104-117. <https://doi.org/10.1080/00332747.2016.1256143>
- Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. MA: MIT Press.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., & Karaca F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2), 71-79.
- Yougov (2016). *YouGov Survey Results*. YouGov.
- Yüksel, B. (2019). *Üniversite öğrencilerinde yalnızlık ve psikolojik sağlamlığın yordayıcısı olarak aleksitimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: 09.11.2018

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 79673485-302.08.01-E.56848

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Alan yazın taraması, veri toplama araçlarının belirlenmesi, veri toplama, veri analizi ve raporlama şeklindeki görev ve sorumlulukları yerine getirmiştir.

Yazar 2: Araştırmanın bütün süreçlerine danışmanlık ederek görüş bildirmiştir.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.